

שְׁלֵהֶם, אָמַר וּשְׁבַתִּי בְשָׁלוֹם אֶל בֵּית אָבִי (שם כח), זֶה הַמְקַדָּשׁ. וְאָמַר וְנָתַן לִי לֶחֶם לְאֹכַל וּבָגֵד לְלִבְשׁ.

יְרוּד בְּגָלַל הַגְּלוּת אָמַר (שמואל א- יז) הָעָם רָעַב וְעִיף וְצָמָא בַּמְדָּבָר. וּמִשׁוֹם שָׂרְאָה הַשְּׂכִינָה חֲרָבָה וַיִּבְשָׂה, הוּא הָיָה נוֹטֵל הַצֶּעֶר בְּשִׁבִילָה. שְׂאֲחֵר שָׂרְאָה שְׁחֲזָרוּ יִשְׂרָאֵל בְּתִשׁוּבָה בְּשִׁמְחָה, תִּקַּן עֲשָׂרָה מִיַּי תֵּהִלִּים, וּבִסּוּף שֶׁל כָּלֶם אָמַר (תהלים פו) תִּפְלָה לְדָוִד הַטָּה ה' אֲזַנְךָ עֲנִנִי וְגו'. רָאָה שְׁכָל תִּפְלוֹת הַנְּגוּן הָיוּ מִתְעַטְטוֹת לְפָנַי הַמְּלָךְ, וְלֹא הָיוּ נִכְנָסוֹת עַד שֶׁתִּכְנַס תִּפְלוֹת הָעֲנִי. זֶהוּ שְׁכָתוֹב תִּפְלָה לְעֲנִי כִי יַעֲטֹף (שם קב), שְׁעוֹטֵף כָּל תִּפְלוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת עַד שֶׁנִּכְנָסָה תִּפְלוֹת הָעֲנִי.

וּמִשׁוֹם כִּף תִּפְלוֹת (העני הקדים לכלל מי היא תפלת העניי זו תפלה) עֲרֵבִית שְׁהִיא רְשׁוֹת בְּפָנַי עֲצָמָה בְּלֹא כַּעֲלָה. וּמִשׁוֹם שְׁהִיא בְּלֹא כַּעֲלָה, הִיא עֲנִיָּה וַיִּבְשָׂה וְצָדִיק עֲנִי וַיִּבְשׁ. וּתִפְלוֹת הַשְּׁבֵת הִיא צְדָקָה לְעֲנִי (שְׁלֵה, כְּמוֹ שֶׁבְּאֵרוֹהַ בְּעֵלֵי הַמִּשְׁנָה, שֶׁמֶשׁ בְּשֵׁבֶת צְדָקָה לְעֲנִיִּים). וּמִשׁוֹם זֶה צָרִיף אָדָם שְׁיִהְיֶה הוּא כְּמוֹ עֲנִי לְשַׁעַר הַמְּלָךְ בַּתִּפְלוֹת הָעֲמִידָה בְּכָל שֶׁשֶׁת יָמֵי הַחֵל בְּשִׁבִיל הַשְּׂכִינָה. וּמִתְעַטֵּף בְּעֵטוֹף שֶׁל מִצְוָה כְּעֲנִי, וַיִּהְיֶה בַּתִּפְלוֹת כְּאֲבִיוֹן לְשַׁעַר הַהִיכָל שְׁהוּא אֲדִנִּי, שֶׁכֶּף עוֹלָה לְחֻשְׁבוֹן הַיְכָל. וְזֶהוּ אֲדִנִּי שְׁפָתַי תִּפְתָּח. וּבְשִׁפּוֹתֶיךָ פִּיּוּ בַּתִּפְלוֹת עֲרֵבִית, הַנְּשָׂר יוֹרֵד בִּימּוֹת הַחֵל לְקַבֵּל בְּכַנְפָיו אֶת תִּפְלוֹת הַלֵּילָה, וְזֶה נִקְרָא נוֹרִיא"ל. אֲוִרִיא"ל מִצַּד הַחֶסֶד, וְנוֹרִיא"ל מִצַּד הַגְּבוּרָה, שְׁהִיא אֵשׁ דּוֹלֶקֶת, שְׁנֹאֲמַר בַּה (דניאל ז) נְהַר דִּינּוֹר שׁוֹפֵעַ וְיוֹצֵא מִלְּפָנָיו. וּבַתִּפְלוֹת שְׁחָרִית יוֹרֵד אֲרִיָּה לְקַבֵּל תִּפְלוֹת הָאָדָם בְּזָרוּעוֹ וּבְכַנְפָיו, שְׂאֲרַבַּע כַּנְּפִים לְכָל חַיָּה, וְזֶה מִיכָא"ל. וּבַתִּפְלוֹת הַמְּנַחֵה יוֹרֵד שׁוֹר לְקַבֵּל הַתִּפְלָה בְּקַרְנָיו

וְאָמַר (שם פסוק כ) וְנָתַן לִי לֶחֶם לְאֹכַל וּבָגֵד לְלִבְשׁ. יְרוּד בְּגִין גְּלוּתָא אָמַר (שמואל ב יז כט) הָעָם רָעַב וְעִיף וְצָמָא בַּמְדָּבָר. וּבְגִין דְּחֲזָא שְׂכִינְתָא חֲרָבָה וַיִּבְשָׂה, הוּא אִיהוּ נֹטֵל צֶעֶרָא בְּגִינָה. דְּבַתֵּר דְּחֲזָא דְּחֲזָרוּ יִשְׂרָאֵל בְּתִשׁוּבָה בְּחֲדוּהָ, תִּקַּן עֲשָׂר מִיַּי תֵּהִלִּים וּבִסּוּף כָּלֶהוּ אָמַר (תהלים פו יא) תִּפְלָה לְדָוִד הַטָּה ה' אֲזַנְךָ עֲנִנִי וְגו'. חֲזָא דְּכָלֶהוּ צְלוֹתִין דְּנִגְוֵנָא, הוּוּ מִתְעַטְפִין קָדָם מַלְכָא, וְלֹא הוּוּ עֲאֲלִין עַד דִּיעוֹל צְלוֹתָא דְּעֲנִי. הָדָא הוּא דְּכָתִיב תִּפְלָה לְעֲנִי כִי יַעֲטֹף (שם קב א). דְּעֵטֵף כָּל צְלוֹתִין קְדָמָי עַד דְּעֲאֵל צְלוֹתָהּ דְּעֲנִי.

וּבְגִין דָּא צְלוֹתָא (דְּעֲנִי אֲקָדִים לְכָלֶהוּ מֵאֵן צְלוֹתָא דְּעֲנִי דָּא צְלוֹתָא) דְּעֲרֵבִית דְּאִיהִי רְשׁוֹת בְּפָנַי עֲצָמָה בְּלֹא כַּעֲלָה. וּבְגִין דְּאִיהִי בְּלֹא כַּעֲלָה, אִיהִי עֲנִיָּה וַיִּבְשָׂה וְצָדִיק עֲנִי וַיִּבְשׁ. וְצְלוֹתָא דְּשֵׁבֶת אִיהִי צְדָקָה לְעֲנִי. (דִּילָךְ כְּמוֹ דְּאֲוִקְמוּהָ מֵאֲרִי מִתְנִיחִין שְׁמֶשׁ בְּשֵׁבֶת צְדָקָה לְעֲנִיִּים) וּבְגִין דָּא צָרִיף בַּר נֶשׁ לְמַהְוִי אִיהוּ כְּעֲנִי לְתַרְעָא דְּמַלְכָא בְּצְלוֹתָא דְּעֲמִידָה, בְּכָל שֵׁיט יוֹמִין דְּחֵל בְּגִין שְׂכִינְתָא. וּמִתְעַטֵּף בְּעֵטוֹפָא דְּמִצְוָה כְּעֲנִי, וַיִּהֵא בַּתִּפְלוֹת כְּאֲבִיוֹן לְתַרְעָא דְּהַיְכָלָא דְּאִיהִי אֲדִנִּי. דְּהַכִּי סָלִיק לְחֻשְׁבוֹן הַיְכָל. וְדָא אִיהוּ (תהלים נא יז) אֲדִנִּי שְׁפָתַי תִּפְתָּח. וְכֵן אֲפָתַח פּוֹמָה בְּצְלוֹתָא דְּעֲרֵבִית, נִשְׂרָא קָא נַחִית בְּיוֹמִין דְּחֵל לְקַבֵּלָא בְּגַדְפָּהָא צְלוֹתָא דְּלִילָא, וְדָא נוֹרִיא"ל אֲתִקְרִי. אֲוִרִיא"ל מִסְטָרָא דְּחֶסֶד. וְנוֹרִיא"ל מִסְטָרָא דְּגְבוּרָה דְּאִיהוּ נוֹר דְּלִיק, דְּאֲתִמַּר בֵּיה (דניאל ז) נְהַר דִּינּוֹר נִגַּד וְנִפְק מִן קְדָמוּהִי. וּבְצְלוֹתָא דְּשְׁחָרִית נַחִית אֲרִיָּה לְקַבֵּלָא צְלוֹתָהּ דְּבַר נֶשׁ, בְּזָרוּעוֹי וּבְגַדְפּוֹי דְּאֲרַבַּע גְּדָפִין לְכָל חַיָּה וְדָא מִיכָא"ל. וּבְכַנְפָיו, שְׂאֲרַבַּע כַּנְּפִים לְכָל חַיָּה, וְזֶה מִיכָא"ל. וּבַתִּפְלוֹת הַמְּנַחֵה יוֹרֵד שׁוֹר לְקַבֵּל הַתִּפְלָה בְּקַרְנָיו

וּבְצִלוֹתָא דְמִנְחָא שׁוּר נְחִית לְקַבְּלָא צְלוֹתָא
בְּקִרְנוּי וּבְגִדְפוּי וְדָא גְבַרְיָא"ל.

וּבִשְׁבַת נְחִית קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּתֵלַת אַבְהֵן
לְקַבְּלָא בַת יְחִידָה בְּהוּן וְדָא רְזָא
דְשַׁבַּת, ש' בַּת, בְּתֵלַת אַבְהֵן מְקַבֵּל קִדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא לְצִלוֹתָא דְאִיהִי שַׁבַּת בַּת יְחִידָה
דִּילָהּ.

בְּהֵוּא זְמַנָּא חִינוּן עֲלָאִין דְּאֶתְקַרְיָאוּ בְּשֵׁמָא
דְּה' פִּתְחִין וְאַמְרִין שְׂאוּ שְׁעָרִים
רְאִשִׁיכֶם וְגו' (שם כד טו). בְּהֵוּא שְׁעֵתָא מִתְּפִתְחִין
שְׁבַעַה הֵיכְלִין הֵיכְלָא קִדְמָאָה הֵיכְלָא דְאַהֲבָה.
תְּנִינָא הֵיכְלָא דִּירָאָה. תְּלִיתָאָה הֵיכְלָא דִּרְחֻמֵי.
רְבִיעָאָה הֵיכְלָא דְנְבוּאָה דְאַסְפֵּקְלָרְיָא דִּנְהָרָא.
חֲמִישָׁאָה הֵיכְל דְנְבוּאָה דְאַסְפֵּקְלָרְיָא דִּלְא
נְהָרָא. שְׁתִּיתָאָה הֵיכְל צִדִּק. שְׁבִיעָאָה הֵיכְל
דִּין. וְעֲלִיהוּ כְּתִיב בְּרָאשֵׁי"ת, בְּרָא שֵׁית.
אַלְהִים הֵיכְלָא שְׁבִיעָאָה. וְאַנוּן שְׁבַעַה הֵיכְלִין
לְתַתָּא (דף קכט ע"א) וְשְׁבַעַה הֵיכְלִין לְעֵלָא.
וּלְקַבְּלֵיהוּ שְׁבַעַה קְלִי דְהָבוּ לָהּ. וְתַמְנָסֵר
אַזְכָּרוֹת דְהָבוּ לָהּ, דְבַהוּן שֵׁט קִדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא בְּתַמְנָסֵר עֲלֵמִין, (שם סח יח) בְּרַכֵּב אֱלֹהִים
רְבוּתִים אֶלְפֵי שְׁנָאן, דְאַנוּן תַּמְנָסֵר אֶלְפֵי רַבּוּא
עֲלֵמִין.

וּכְמָה נְטוּרֵי תְרַעִין אֵית וְנְטוּרֵי הֵיכְלִין
דְּמְקַבְּלִין צְלוֹתִין. וְכָל צְלוֹתָא לֹא
תִיעוּל אֶלָּא בְּמִדָּה וּבְמִשְׁקָל. וּבְגִין דָּא אֶתְמַר
עַל צְלוֹתָא, (דברים כה יג) לֹא יִהְיֶה לָךְ בְּכִסֵּף וְגו'.
וְצְלוֹתִין חֲסֵרִין, עֲלִיהוּ אֶתְמַר (דניאל ה כז) תְּקַל
תְּקִילְתָּא בְּמֵאזְנָא וְאַשְׁתַּכַּחַת חֲסִיר. אֶף עַל
גַּב דְּהָאֵי קָרָא בְּאַתֵּר אַחֲרָא אוֹקְמוּהָ, שְׁבַעִין
אַנְפִּין לְתוֹרָה. בְּגִין דְּשְׁכִינְתָּא עֲלֶהָ אֶתְמַר (שה"ש
ד ט) כִּלְךָ יִפֶּה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין בָּךְ. וְלֹא קַבִּילַת
צְלוֹתָא דְאֵית בָּהּ מוּמָא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב (ויקרא
כב ט) כָּל אֲשֶׁר בּוֹ מוּם לֹא תִקְרִיבוּ.

וּבְכַנְפוּי, וְזֶה גְבַרְיָא"ל.
וּבִשְׁבַת יוֹרֵד הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
עִם שְׁלֹשַׁת הָאֲבוֹת לְקַבֵּל אֶת הַבַּת
הַיְחִידָה בָּהֶם, וְזֶה סוּד הַשְּׁבַת,
ש' בַּת. בְּשִׁלְשָׁה אֲבוֹת מְקַבֵּל
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הַתְּפִלָּה
שֶׁהִיא הַשְּׁבַת, הַבַּת הַיְחִידָה שְׁלוּ.
בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן הַחַיּוֹת הַעֲלִיוֹנוֹת
שְׁנִקְרָאוּ בְּשֵׁם שָׁל ה', פּוֹתְחִים
וְאוֹמְרִים, שְׂאוּ שְׁעָרִים רְאִשִׁיכֶם
וְגו' (שם כד). בְּאוֹתָהּ הַשְּׁעָה
נִפְתָּחִים שְׁבַעַה הֵיכְלוֹת. הֵיכְל
הַרְאִשׁוֹן - הֵיכְל הָאֲהֲבָה. הַשְּׁנִי -
הֵיכְל הַיְרָאָה. הַשְּׁלִישִׁי - הֵיכְל
הַרְחֻמִּים. הַרְבִּיעִי - הֵיכְל הַנְּבוּאָה
שֶׁל הָאֲסְפֵּקְלָרְיָה שְׁמַאֲרָה.
הַחֲמִישִׁי - הֵיכְל הַנְּבוּאָה שֶׁל
הָאֲסְפֵּקְלָרְיָה שְׁלֹא מֵאֲרָה. הַשְּׁשִׁי
- הֵיכְל הַצִּדִּק. הַשְּׁבִיעִי - הֵיכְל
הַדִּין. וְעֲלֵיהֶם כְּתוּב בְּרָאשִׁית,
בְּרָא שֵׁשׁ אֱלֹהִים, הֵיכְל
הַשְּׁבִיעִי, וְהֵם שְׁבַעַה הֵיכְלוֹת
לְמִטָּה וְשְׁבַעַה הֵיכְלוֹת לְמַעְלָה.
וּכְנֻגָדָם ז' קוֹלוֹת שֶׁל הָבוּ לָהּ.
וּשְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה אֲזָכָרוֹת שֶׁל הָבוּ
לָהּ, שְׁבַחֵן שֵׁט הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּשְׁמוֹנֶה עֶשֶׂר עוֹלָמוֹת בְּרַכֵּב
אֱלֹהִים רְבוּתִים אֶלְפֵי שְׁנָאן, שֶׁהֵם
שְׁמוֹנֶה עֶשֶׂר רַבּוּא עוֹלָמוֹת.
וְכְמָה שׁוּמְרֵי שְׁעָרִים עִם שׁוּמְרֵי
הַהֵיכְלוֹת שְׁמֻקְבָּלִים אֶת
הַתְּפִלוֹת. וְכָל תְּפִלָּה לֹא תִכְנֹס
אֶלָּא בְּמִדָּה וּבְמִשְׁקָל, וּמִשׁוּם זֶה
נֶאֱמַר עַל הַתְּפִלָּה לֹא יִהְיֶה בְּכִסֵּף
וְגו'. וְהַתְּפִלוֹת הַחֲסֵרוֹת, עֲלֵיהֶן
נֶאֱמַר, שֶׁקַל שְׁקֵלְתָּ בְּמֵאזְנֵים
וְנִמְצְאתָ חֲסֵר. אֶף עַל גַּב
שֶׁהַפְּסוּק הַזֶּה בְּמָקוֹם אַחֵר
פְּרָשׁוּהוּ, שְׁבַעִים פָּנִים לְתוֹרָה,
מִשׁוּם שֶׁעַל הַשְּׁכִינָה נֶאֱמַר כִּלְךָ
יִפֶּה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין בָּךְ, וְאֵין
מְקַבְּלַת תְּפִלָּה שִׁישׁ בָּהּ מוּם. זֶהוּ
שְׁכַתוּב (ויקרא כב) כָּל אֲשֶׁר בּוֹ מוּם
לֹא תִקְרִיבוּ.

וכי יש תפלה שיש בה מום? כן, זו שעולה פגומה בלי מחשבה ובלבול הדעת. כל שכן אם טעה בשלש ברכות הראשונות או בשלש האחרונות או באמצעיות. ומשום זה פרושה בעלי המשנה, טעה בשלש ראשונות - חוזר לראש. ובאחרונות - חוזר לעבודה. ובאמצעיות - חוזר למקום שנופר. ומשום זה נאמר בתפלה מי יעלה ביהר ה' וגו'. וכשתפלה עולה בזרוע ימין או בשמאל, שהן שחרית ומנחה, מה כתוב בה? שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני.

הפרכת ערבית היא מטה, ובשבילו נאמר ביצקב וישתחו ושראל על ראש המטה, שהיא בבית החלי בגלות שהוא הלילה. כמעט שעברתי מהם וגו'. וכשתפלות עולות כראוי, הפרוז יוצא ואומר שאו שערים וכו'. ואומרים מי זה מלך הכבוד (תהלים כד), מהצד של האם שהיא מ"י, ונקראת ה' עזוז וגבור מצד השכינה התחתונה. מי הוא זה מלך הכבוד ה' צבאות הוא מלך הכבוד סלה, מצד העמוד האמצעי וצדיק.

ואם אין התפלה שלמה, כמה מלאכי חבלה רודפים אחריה, ונאמר בה כל רדפיה השיגוה בין המצרים. ומשום זה מתפללים והוא רחום יכפר עון, זה סמא"ל שהוא נחש. ולא ישחית - זה משחית. והרבה להשיב אפו - זה אף. כל חמתו - זו חמה, פדי שלא ירדפו אחר התפלה.

וכמה מלאכי חבלה תלויים מהם. שבע הם המקנים, ושבעים תלויים ביניהם. ולכל רקיע ורקיע הם מקטרגים ותלויים מהם שבעים אלה רבוא.

רקיעא ורקיעא אנון מקטרגין ותלגין מניהו שבעין אלה רבוא.

וכי אית צלותא דאית בה מומא, אין, ההיא דסלקא פגימא בלא מחשבה. ובלבולא דדעתא כל שכן אם טעה בתלת ברפאן קדמאין או בתלת בתראין או באמצעיות ובגין דא אוקמוה מארי מתניתין טעה בשלש ראשונות חוזר לראש ובאחרונות חוזר לעבודה. ובאמצעיות חוזר למקום שנופר ובגין דא אתמר בצלותא, (תהלים כד ג) מי יעלה ביהר ה' וגו'. וכד צלותא סלקא בדרועא ימינא או בשמאלא דאנון שחרית ומנחה, מה פתיב בה (שה"ש ב ו) שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני.

צלותא דערבית איהי מטה, ובגינה אתמר ביצקב (בראשית מז לא) וישתחו ישראל על ראש המטה דאיהי בבי מרעא בגלותא דאיהו לילה. (שה"ש ג ד) כמעט שעברתי מהם וגו'. וכד צלותין סלקין בדקא יאות, פרוזא נפיק ואמר (תהלים כד ז) שאו שערים וכו'. ואמרין (שם) מי זה מלך הכבוד מסטרא דאמא דאיהי מ"י, ואתקרי ה' עזוז וגבור מסטרא דשכינתא תתאה. מי הוא זה מלך הכבוד ה' צבאות הוא מלך הכבוד סלה מסטרא דעמודא דאמצעיתא וצדיק.

ואם צלותא לאו איהי שלמה, כמה מלאכי חבלה רדפין אבתרה, ואתמר בה (איכה א) כל רדפיה השיגוה בין המצרים. ובגין דא מצלין (תהלים עח לח) והוא רחום יכפר עון, דא סמא"ל דאיהו נחש. ולא ישחית דא משחית. והרבה להשיב אפו, דא אף. כל חמתו, דא חמה. בגין דלא ירדפון בתר צלותא.

וכמה מלאכי חבלה תלגין מניהו. שבע אנון ממנן ותלגין ביניהו שבעין. ולכל

רקיעא ורקיעא אנון מקטרגין ותלגין מניהו שבעין אלה רבוא.